

Svetovljan mora biti najprej domoljub

**Prof. dr. MARKO PAVLIHA, strokovnjak
za mednarodno pomorsko pravo**

DARKA ZVONAR PREDAN

Prof. dr. Marko Pavliha je mednarodno priznan strokovnjak za pomorsko pravo. Do leta 2011 je bil član posvetovalne in pravniške skupine za izvajanje arbitražnega sporazuma. Bil je tudi politik, podpredsednik državnega zbora in celo minister za promet, a je, kot pravi, ugotovil, da ima preslab želodec in preveč razmišlja s svojo glavo, zato je, prosto po enem od junakov romanopisca Evalda Flisarja, ki ugotavlja, da človek slej ko prej pride v leta, ko mora obrezati drevo svojih ambicij, obrezal suhe veje svoje politične kariere in se posvetil akademskim vodam. Svojo profesorsko dolžnost, da opozarja na napake in zablode, jemlje resno, zato je pravi sogovornik o aktualnih zapletih v slovensko-hrvaških odnosih. Naključje je hotelo, da smo sedli k pogovoru na portoroški **fakulteti za pomorstvo in promet**, kjer predava, prav na dan, ko je Slovenijo dosegla novica iz Haaga o presenetljivem odstopu njenega novega arbitra.

Vas je odstop našega novega člana arbitražnega sodišča, Francoza Ronnyja Abrahama, še preden je sploh prav prevzel to funkcijo, presenetil? Kako ga ocenjujete?

"Kar slutil sem, da se to neprimišljeno imenovanje iz vrst naše politike ne bo dobro končalo. Slovensko politično vodstvo je dalo prednost pragmatičnosti na rovaš domoljubnosti, rezultat pa je popolnoma ponesrečena odločitev, ki nas v tujini še bolj prikazuje kot klečeplazno državo. Kot da nimamo dovolj svojih strokovnjakov, pri čemer bi tudi od predsednika meddržavnega sodišča pričakoval bolj odgovorno ravnanje, saj bi moral vedeti, v kakšno godljo se spušča!"

Kakšen, mislite, bo konec arbitražne zgodbe, potem ko je ta odstop povzročil še novi zaplet?

"Ker se ta zgodba vleče kot jara kača že 25 let ali celo več, je res nemogoče predvidevati, ali se bo v naslednjih nekaj letih končala ali pa se bo vlekla še naslednjega četrto stoletja. Ena možnih variant zagotovo je, da bi spor zamrznili in ga prepustili v reševanje manj obremenjenim prihodnjim generacijam, ampak metaforično rečeno obstaja velika verjetnost, da bi Hrvaška uspela pokvariti tudi to hladilno skrinjo in povzročiti še hujše nadaljnje gnitje dobrih ali vsaj kolikor toliko sprejemljivih medsosedskih odnosov."

Pa druge možne variante razpleta?

"Ta trenutek verjetno še najbolj sprejemljiva je ta, da arbitražno sodišče v takšni ali drugačni sestavi dokonča svoje delo in da Hrvaška spoštuje odločitev, kakršnakoli že pač bo."

Jo je v to mogoče prisiliti?

"Žal v Zagrebu očitno razumejo le jezik, ki ima malce izsiljevalske konotacije - in ker smo pač že zamudili možnost, da njihovo včlanitev v EU pogojujemo z rešitvijo mejnih vprašanj, nam zdaj preostane zgolj blokada za njen vstop v schengensko območje. Tu imamo pravico do veta in strinjam se s tistimi, ki pravijo, da jo moramo uveljaviti. To je naše poslednje pogajalsko žezlo, kajti, kot vidimo, nas Hrvaška drugače tradicionalno diplomatsko in zvitorepno na vseh področjih prekaša."

Kako to?

"Ker so v ključnih zadevah složni. Vsi: stroka, politika, javnost, mediji - ko gre za Slovenijo, vsi trobijo v

isti rog. Pri nas pa se vsi kregamo. Naša stroka, recimo, med sabo ni složna, tudi politika in javnost ne. Žal imam včasih tudi občutek, pri tem moram izključiti Večer, da so nekateri slovenski ali domnevno slovenski mediji bolj pristranski v korist Hrvaške kot Slovenije. Na Hrvaškem se kaj takega ne more zgoditi, ker se domoljubja očitno zavedajo bolj kot mi. Domoljubje ni samo prazna beseda, je pa žal tako, kot je pokojni Tone Pavček dostikrat rekel, da se ta besedica, ki bi morala biti ena najsijajnejših, najzlahtnejših, pri nas spreminja malodane v zavrženo psovko. Danes si, če si domoljub, obsojen, da si nacionalist."

Čeprav bi marsikdo oporekal, da je takšno ravnanje slovenskih medijev samo dokaz njihove veličine in širine.

"Verjetno, toda ne vem, ali je to res vedno možno opravičiti z nekakšno globalizacijo, svetovljanstvom itd. Po moje je predpogoj za dobrega svetovljanja, da je najprej domoljub, da ve, od kod izvira, in da je temu ustrezno samozavesten. Ena pogostih kritik slovenske diplomacije se nanaša prav na to. Celotno sam zunanji minister priznava, da je slovenska zunanja politika premalo samozavestna. Če pa bi bili malo bolj brez dlake na jeziku, bi se sklicevali kar na Cankarja: včasih imam občutek, da bi ta danes z lahkoto napisal Hlapce 2, Hlapce 3 ..."

Kako pa ocenjujete aktualne pozive, naj minister Erjavec odstopi?

"V duhu složnosti, ki ga, kot sem rekel, pri nas primanjkuje, mislim, da so ti pozivi in vsa podobna obračunavanja z našo notranjo politiko ta trenutek popolnoma

Page: 3

Reach: 40000

Country: SLOVENIA

Size: 2771 cm2

2 / 7

neprimerni. Kajti to daje vtis naše še večje šibkosti tako nasproti Hrvaške kot tudi do mednarodne skupnosti. Zdaj moramo biti vsi enotni in vztrajati, da mora Hrvaška pred vstopom na schengensko območje rešiti vsa mejna vprašanja s Slovenijo. Seveda pa ne smemo pozabiti tudi drugih, saj naša soseda nima rešenih mejnih vprašanj niti z BiH niti s Črno goro niti s Srbijo. A to je ta trenutek za Slovenijo terciarnega pomena in probleme naj pač rešujejo tiste države, ki jih zadevajo, razen če bi nas prosile za pomoč."

Je pa to lahko eden naših pogajalskih argumentov?

"Seveda, ker kaže na hrvaško nekredibilnost. Spomnimo se znamenitega pravnika Badinterja in njegove komisije, ko je ta leta 1991 izdala svoje poročilo, so se vse države bivše Jugoslavije zavezale k spoštovanju načela, da bodo meje med njimi ostale takšne, kot so bile v nekdanji SFRJ, toda Hrvaška je to večkrat eklatantno kršila - in do zlorab je prihajalo celo po ratifikaciji arbitražnega sporazuma. Naj spomnim samo na sprejeti pravilnik o mejah v ribolovnem morju, s katerim je Hrvaška po ratifikaciji sporazuma o arbitraži prepolovila Piranski zaliv. Tedaj sem slovensko politiko pozval k razveljavitvi arbitražnega sporazuma ..."

Ki mu tako in tako niste bili naklonjeni?

"Res je. In ker je šlo za njegovo kršitev, sem predlagal razveljavitev, a se politika ni odzvala. Tako kot se ni odzvala na moje pozive, da bi lahko že več kot pred tremi leti Slovenija zahtevala izločitev hrvaškega arbitra dr. Vukasa, ki je bil, še preden je bil imenovan za arbitra, pristranski in se je nedvoumno opredelil glede izida arbitraže, občasno pa je bil tudi žaljiv do Slovenije. >>

A se ni na naši strani zgodilo nič, potem pa se nam je ta tako imenovana 'preudarnost' vrnila kot bumerang in treščila našo politiko v pregovorno sklonjene glave."

Kako pa ocenjujete Vukasove zadnje izjave ob izstopu iz arbitražnega tribunala?

"Te izjave samo potrjujejo tisto, kar je počel vsa leta. Navsezadnje tudi njegova nastanitvena lokacija ..."

Na hrvaški ambasadi ...?

"Ja, ob njej se človek malce zlobno vpraša, ali ni mogla naša obvešče-

valna služba najti tudi dr. Vukasa z roko v prepovedani marmeladi, tako kot je neka druga, tuja, našla našo dvojico. Ampak očitno je Vukas ravnal bolj previdno, čeprav bržkone ni dvoma, da je bil tudi on vseskozi usklajen s 'svojimi'..."

Kontaminiran, se moderno reče. Kaj pravite na to oznako?

"To je grd izraz, ki ga je nekdo uporabil, zdaj pa ga vsi ponavljajo, mediji in strokovnjaki. Sam bi raje govoril o diskretnosti, nepristranskosti, neodvisnosti. Ampak treba je povedati, da so arbitri po definiciji manj nepristranski, neodvisni kot sodniki. Zakaj? Če ima vsaka sprta stran možnost imenovati svojega arbitra, to že kaže na neko neomajno zaupanje določene države do te osebe - in seveda neomajno zaupanje v politiki pomeni tudi to, da bo dotični človek delal približno tako, kot si ta država v določeni zadevi predstavlja. To seveda ne pomeni, da bi legalno in legitimno lahko usklajeval stališča in sprejemal navodila, a zavedati se moramo, da v praksi to obstaja. Seveda kot pravnik tega ne podpisam. Primer naše dvojice, arbitra in agentke, je neetičen in nekorekten, toda sama sta za to že plačala visoko ceno z odstopom, seveda z velikim madežem za prihodnost, pri čemer bi vendarle pripomnil, da gre za dobra strokovnjaka. Še posebno dr. Sekolec je vse svoje življenje delal na najvišjih položajih v mednarodnih institucijah in je bil po moje žrtev svoje dobrovernosti, naivnosti ..."

Saj ravno zaradi njegovih izkušenj se tisti, ki ga dobro poznajo, čudijo njegovemu početju in temu, da se je pustil zasačiti.

"Dolga leta je bil na čelu komisije Združenih narodov za mednarodno trgovinsko pravo in je sodeloval pri številnih trgovinskih arbitražah. Pri teh arbitražah so stranke zasebne pravne osebe, podjetja, in bržkone ne uporabljajo takšnih metod, vsaj ne v takšni meri, kot pri meddržavnih sporih. Mislim, da dr. Sekolec ni bil pripravljen na to, da je s to funkcijo postal izjemno zanimiv za razne vohunske službe in še koga drugega."

Vi ste ga ob njegovi kandidaturi za člana arbitražnega sodišča zelo hvalili.

"Meni se je zdel dobra izbira ravno zaradi mednarodnih izkušenj,

seveda s pristavkom, da teh s področja prava morja sicer ni imel, vendar se mi je zdelo v konkretnem primeru bolj pomembno, in še vedno mislim tako, da imamo v Haagu avtoriteto, ki je vsestransko cenjena tudi v tujini. In njegovo ime je bilo zunaj vedno na piedestalu. Sam že vrsto let predavam na Malti, na prestižnem inštitutu za mednarodno pomorsko pravo, kjer dr. Sekolca izjemno cenijo, prav tako v Kanadi, ZDA, Angliji ... Že takrat pa sem povedal, da je več kot primeren tudi dr. Ernest Petrič - in to zopet poudarjam. V nasprotju z nekaterimi domačimi ugledneži se mi je zdelo pretirano ponižno, da je Slovenija za svojega arbitra imenovala tujca, pa četudi bi bil predsednik celotnega planeta. Imamo dovolj svojih strokovnjakov, pri čemer, da ne bo pomote, ne mislim sebe, saj sem se že pred leti sam izločil iz te grde igre."

Ker ste kontaminirani?

(Nasmeh) "Absolutno, priznam, in sem ponosen na to, ker je to moja državljanska dolžnost. Vseskozi sem želel pomagati pri razpletu tega problema, žal brezuspešno, ker je naša politika vedno ukrepala tako, kot je nekaterim posameznikom tisti trenutek najbolj ugajalo, in to za ceno nacionalnih interesov."

Razočarani?

"Ne toliko kot nekdanji politik in pravnik, ampak bolj kot nekdo, ki ima rad Slovenijo, ki se je iz tujine vrnil v samostojno domovino in ki še vedno upa, da bomo prestali to svojo neskončno dolgo adolescentno obdobje, čeprav smo formalno že odrasli, a zdi se, da še nismo dovolj zreli za to, da se država. To ne kaže samo naša zunanja, marveč tudi notranja politika, saj vemo, da je samozavestna, trdna notranja politika predpogoj za dobro zunanjo."

Na vašo podporo dr. Sekolcu je opozoril tudi zadnji Reporter in jo ocenil kot "zanimivo", češ, dr. Sekolec je bil član Udbe, dr. Pavliha pa v udbovskih dosjeih označen kot oseba, ki jo je Udba preverjala in nadzorovala.

"Težko je komentirati pisanje v rumenih in drugih pristranskih medijih, ki jih ne spremljam. Če sem bil res nadzorovan, me to navdaja s ponosom, očitno sem počel reči, ki so burile duhove, in vedno sem bil domoljuben, strokoven, brez

Page: 3

Reach: 40000

Country: SLOVENIA

Size: 2771 cm2

3 / 7

dlake na jeziku. Moje mnenje o dr. Sekolcu se po izbruhu afere v ničemer ni spremenilo, vseskozi sem ga doživljal kot vzornika, poliglota, ki ogromno ve. Žal je bil žrtev spleta okoliščin, dobrohotnosti, naivnosti."

Je tudi naša kontraobveščevalna služba zatajila?

"Zatajila je že s tega vidika, ker nima podobnih prisluhov o hrvaškem arbitru. Če že ena stran izsiljuje na tak način - in to izkorišča za predvolilno kampanjo nekaterih politikov na Hrvaškem, ki jim je kazalo slabo, po tej aferi pa boljše -, bi pričakoval od naše Sove, da ima pripravljene ustrezne odgovore. Pri čemer poudarjam, da ne odobravam takšnih metod in da se mi pri vsej aferi zdi bistveno bolj sporno vohunjenje ..."

Ki pa ga mi nismo kdove kako problematizirali?

"Res, le malokdo se je oglasil v zvezi s tem, meni pa se zdi bistveno bolj problematično, da sosednja ali katerakoli država uporablja taka sredstva - in to tudi za lastne politične interese, za zamegljevanje svojih problemov. Od slovenskih politikov pričakujem, da bodo to problematizirali na vseh možnih institucijah - tako v Bruslju kot v New Yorku pri OZN."

Toda prvi vlak smo že zamudili?

"Mi ves čas zamujamo vlake. Govorimo o nekakšni lučki na koncu predora, ki naj bi se prikazala, a bojim se, da ravno v tem primeru ne bomo zamudili vlaka, kajti ta luč je verjetno vlak, ki gre proti nam in nas bo vse podrl. Zadnja možnost za nas v zvezi s Piranskim zalivom in dostopom na odprto morje je blokada hrvaškega vstopa v Schengen, ampak tako kot se politiki v Ljubljani obnašajo, sem skeptičen. Kajti zakaj bi drugače pred leti klonili pred močnimi velikimi brati in sestrami iz

Washingtona, Bruslja, Berlina in še od kod, in pristali, da Hrvaško vendarle spustimo v EU kljub nerešeni mejni problematiki. Podporniki arbitražnega sporazuma, ki je bil za las odobren na referendumu, se očitno niso zavedali, da sporazum ni predstavljal rešitve, marveč le odložitev problema. Približno tako, kot da bi smeti v domači kuhinji potmetli pod hladilnik."

Samo na kratko ponoviva zakaj.

"Ne bi se spuščal v vsebino, o kateri

sem že velikokrat govoril, kaj vse ni bilo dobro, Morda le to, da arbitražni sporazum ni predvideval uporabe t. i. zunanje pravičnosti glede kopenske in morske meje, da je vključeval zelo nebulozen izraz stik z odprtim morjem, ne pa recimo teritorialni izhod ali dostop Republike Slovenije do mednarodnih voda. Med drugim tudi ni vseboval nobenega jamstva, da bo Hrvaška spoštovala sporazum, in ga tudi že večkrat ni, kaj šele odločbo. V tem duhu si tudi razlagam to hrvaško politično potezo, ki je bila po moje dvostranska."

V kakšnem smislu?

"Načrtovali so dva alternativna izhoda: z afero arbitražni sporazum izničiti, kar se še vedno trudi, če pa jim to ne bo uspelo, ustvariti ozračje, v katerem bo dombra lažje ignorirati kakršnokoli razsodbo, ki bi bila domnevno nenaklonjena Hrvaški. A glede na govorice razmejitve ne bo nenaklonjena Hrvaški temveč kvečjemu Sloveniji, ki si zasluži bistveno več. V duhu kompromisa, dobrososedskih odnosov, bi nemara lahko pristali na približno takšno rešitev, kot jo je ponujal sporazum Drnovšek-Račan, torej na minimum ..."

Se sploh lahko nadajamo, da bi, kot pravite, veliki bratje in sestre pritiskali tudi na Hrvaško, naj spoštuje arbitražni sporazum oziroma odločbo?

"Ta trenutek, tako se vsaj po reakcijah iz tujine dozdeva, je mednarodno javno mnenje končno vendarle bolj naklonjeno Sloveniji, k temu po moje ne prispeva samo ta zaplet, marveč tudi vsa nerešena vprašanja Hrvaške z drugimi državami, ki čakajo pred durmi EU. Nekredibilnost Hrvaške se kaže tudi v tem, da izbira različna sredstva, kakor ji pač ustreza. Pri BiH, recimo, ne želi spoštovati sporazuma Tuđman-Izetbegović, ampak želi rešiti problem po politični poti, pri Črni gori so se Hrvatje odločili za meddržavno sodišče v Haagu, pri Srbiji pa očitno za mednarodno arbitražo, s tem da v tem primeru zagovarjajo katastrsko lastnino, medtem ko katastra pri Sloveniji v primeru Piranskega zaliva in Savudrijskega polotoka nikakor ne želijo priznavati. Hrvaška si pravičnost in mednarodno pravo razlaga dnevno glede na politiko in svoje interese. Hvala bogu, da so to v tujini spoznali, da ne gre samo

za peripetije s Slovenijo, marveč za širšo neverodostojno držo polnopravne članice EU, in je skrajni čas, da se tudi ta članica začne obnašati evropsko, v skladu s temeljnimi vrednotami EU, med katerimi sta, zapisani v Lizbonski pogodbi, tudi solidarnost in prijateljstvo."

Kaj pa teza, da našima predstavnikoma ni prisluškovala hrvaška, marveč ameriška obveščevalna služba, nejevoljna zaradi slovenskega koketiranja z Rusi?

"Pravijo, da je politika umetnost mogočega, pri čemer ni korektno, da tako maličimo lep samostanik umetnost. Kvečjemu bi lahko rekli pokvarjena obrt. Zato se spričo svojih političnih izkušenj in še česa ničemer več ne čudim. Včasih imam res občutek, da sploh ni teorij zarote, ker je vse skupaj ena sama velika zarota, ki jo predvsem kujejo velike korporacije, multinacionalke, torej denar, ki je sveta vladar."

Če bo sedanja hrvaška politika na volitvah zmagala, bo to najbrž v veliki meri zaslug sedanjega dogajanja v zvezi z arbitražo. Če pa zmaga HDZ, kaj lahko pričakuje Slovenija?

"Očitno ne igra nobene vloge, kdo je na Hrvaškem na oblasti. Če jih združuje vsaj ena točka, je to nastrojen odnos do Slovenije, in vseeno je, ali je oblast leva ali desna. Sploh pa se tudi sedanja hrvaška leva oblast obnaša vse bolj desničarsko, vsaj kar se tiče spogledovanja s kapitalom. Poglejte samo namere, da se Jadransko morje spremeni v eno samo naftno vrtino, pa probleme glede terana in bančne peripetije. Nič se, skratka, ne bo spremenilo, če slovenska politika, katerakoli že, ne bo bolj samozavestna, močna in če ji ne bo pri tem pomagala mednarodna skupnost."

Če se vrneva k naši notranji politiki: bivši zunanji minister Rupel se je oglasil s tezo, da bi moral minister Erjavec odstopiti, rešitev za Slovenijo pa bi bila velika koalicija.

"O Erjavcu sem že rekel, da bi bila to zdaj slaba poteza, kajti če kdaj, moramo zdaj držati skupaj."

Kljub aferam, kakršna je afera Stabej?

"Politika pač je, kakršna je, in tisti, ki niso trenutno pri oblastniškem koritu, znajo spretno izkoristiti

tudi naše politične peripetije, pa naj gre za spor s Hrvaško ali kar koli že. O veliki koaliciji pa sem že pred leti dejal, da je morda priložnost za t. i. spravo, vendar sprave in bolj konstruktivne oblike demokracije ne bo, če se ne bo ta začela na vrhu piramide. Kajti politiki bi morali služiti za vzor ljudem. Če malo karikiram: če bodo navadni ljudje videli, da sta se Janša in Cerar zmožna normalno pogovarjati, tudi kaj skupaj predlagati in uresničiti v korist ljudstva, bo to zagotovo vplivalo na odnos do polpretekle zgodovine. Kajti vse te probleme, izvirajoče iz preteklosti, pogreva politika in jih izkorišča za pridobivanje svojih cenjenih političnih točk. Velika koalicija je nekaj, kar Slovenija potrebuje, vprašanje pa je, ali je že zrela zanjo."

Ne le politiki, tudi profesorji bi morali biti vzor, pa večkrat niso. Spomnimo se samo zadnje mariborske afere s prodajo študentkine diplome ali pa afere s honorarji. Kaj bi rekli na to?

"Mene je že zaradi tega, ker pripadam profesorskemu stanu, sram. Sram zaradi drugih. Osebo mi tudi ni žal nobene sekunde, porabljenega za to, da študente učim, kako raziskovati, kako etično ravnati s podatki, z avtorskimi deli itd. Čeprav moram reči, da je fakulteta skorajda poslednja postaja, ko lahko še etično vplivamo na mladino, kajti zelo težko, če ne nemogoče, je popravljati tisto, kar je bilo zamujeno v družini, vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, od koder smo v t. i. polpretekli zgodovini izgnali vzgojo, ki se je očitno še zdaj bojimo kot zlomek križa. Sam ne bom glede vzgajanja nikoli vrgel puške v koruzo. Imam pa na tem področju tudi aktivnejšo vlogo, namreč v zadnjem študijskem letu sem bil imenovan za člana komisije za etična vprašanja **Univerze** v Ljubljani, kjer se intenzivno ubadamo s temi problemi, začeni s neprimernim megazaslужkarstvom."

Bi tudi vas našel supervizor?

"Nekoč mi je nekdo omenil, da sem zaslužil nekaj evrov, prav smešno vsoto. Velikokrat sem se pred sooprogo pošalil, da bo zdaj dokončno ugotovila, kak 'luzer' sem, ker ne znam zaslužiti takih zneskov kot nekateri moji kolegi in kolegice. A hkrati sem na to ponosen, čeravno

mislim, da je plača univerzitetnega profesorja primerjalno nizka, kot je tudi pri sodnikih in drugih funkcijah, toda hkrati omogoča dovolj svobode, da profesor povsem legalno in legitimno še zraven kaj zasluži. Pravniki, recimo, z raznimi pravnimi mnenji, pri čemer seveda upam, da so taka mnenja tudi etična in ne napisana zgolj na podlagi naročila, a o tem mora vsakdo razčistiti pri sebi. Naša etična komisija lahko razmišlja samo v okviru ljubljanske **univerze**, najstarejše na Slovenskem, hkrati pa upa, da se bo prijelo tudi drugih."

Nazaj k arbitražnemu zapletu. Živite v Istri; kako vpliva zadnje dogajanje na življenje in mišljenje običajnih ljudi na obeh straneh meje?

"Istra nima nobenih resnejših problemov glede razumevanja, prijateljskih odnosov, sožitja in sodelovanja. V Istri prijateljstvo vseskozi rase iz skupnega, mešanega humusa - in lahko bi rekli, da je tudi do podžiganja ribičev in drugih k raznim sporom vedno prihajalo iz prestolnice, Zagreba, Ljubljane, morda tudi iz Splita. Odkar nisem več v politiki in se ne držim več striktno tega, da iz protesta ne hodim na hrvaško morje, rad zahajam v hrvaško Istro in lahko samo pohvalim prijateljski odnos do Slovencev, seveda pa sta za prijateljstvo vedno potrebna dva. Včasih opazujem kakšne Slovence, ki pridejo v gostilno, govorijo v najhujši možni ljubljanski spakedranščini in se obnašajo nadvse arogantno; takšni se seveda nimajo kaj čuditi, če niso deležni najtoplejšega sprejema."

Skratka, Istra je bila vedno skupnost Italijanov, Hrvatov in Slovencev - in mislim, da bi se lahko politiki marsikaj naučili iz skupnega življenja v njej. Če bi prebivalcem Istre prepustili rešitev problema, bi bila Istra celota, meja ne bi bilo, vse bi bilo skupno in ljudje bi v miru živeli naprej."

Kaj pravite danes o svoji provokativni pobudi, naj Slovenci bojkotirajo letovanje na hrvaški obali?

"Ta pobuda je bila, zanimivo, deležna bistveno večjega pogroma v Sloveniji kot na Hrvaškem, kar je spet svojevrstno sporočilo. Takrat, leta 2006, sem želel s to provokacijo slovensko in hrvaško politiko malce zdramiti iz brezbriznosti,

obenem pa sem dobro vedel, da bi Hrvaška takoj reagirala, če bi jo udarili po žepu. Predstavljajte si eno turistično sezono brez slovenskih gostov, prava polomijada, saj jih prav mi rešujemo iz še večje gospodarske stiske. To pa obenem še bolj kaže na izjemno neodgovorno ravnanje trenutne hrvaške politike do Slovenije, da obelodani t. i. arbitražno afero ravno takrat, ko živijo od slovenskih turistov."

Seveda pa ne mislite, da so Slovenci, ki ta hip letujejo na Hrvaškem, narodni izdajalci?

"Kje pa. Hrvaška ima čudovito obalo z otoki, kar pa te slej ko prej spet zapelje v etično dilemo, kaj za božjo voljo ji je treba nagajati Sloveniji za to žličko vode. Ampak seveda gre pri tem še za kakšne druge interese. Ko govorim v tem kontekstu o Sloveniji in Hrvaški, mislim na peščico odgovornih politikov - in ni prav, da poistovetimo to peščico z državama. Vedno znova gre namreč za povzpnete, ki poskušajo prosperirati z ustvarjanjem nekakšnega sovraštva med narodoma, ki vendarle morata živeti v slogi. In prav je, da v slogi tudi živita. In če bosta skupaj držala, bosta tudi imela več, v EU in širše."

Če sklenem: tudi če bi arbitražno sodišče sklenilo tako, kot je zdaj kazalo, da bo, ta rešitev po vaše za Slovenijo ne bi bila oziroma ne bo ugodna?

"Ne tako, kot bi lahko bila. Okoliščine so zdaj takšne, da je bil arbitražni sporazum izpogajan, kot je bil, z vsemi pomanjkljivostmi vred, da je klima takšna, kot je, zato bo morala biti Slovenija sprijaznjena s tem, kar ji bo arbitražno sodišče prisodilo. Ampak morda glede na okoliščine še obstaja minimalna možnost, da obe državi vključno z arbitražnim sodiščem ravnata v duhu osmega odstavka šestega člena, ki omogoča arbitražnemu sodišču, da v vsaki fazi postopka pomaga pogodbenicama pri njunih prizadevanjih najti prijateljsko rešitev spora. V tem okviru bi morda kazalo obuditi kompromisni dogovor Drnovšek-Račan ..."

Ki je bil (naj)boljša rešitev?

"Nekoč sem ga imenoval minimum minimuma. Lahko bi bil boljša rešitev z določenimi korekcijami. Ena teh je zagotovo ta, da status voda v koridorju ne bi bil mednarodni, ampak bi ga imeli Hrvaška in Slovenija v skupnem upravljanju."

Page: 3

Reach: 40000

Country: SLOVENIA

Size: 2771 cm2

5 / 7

nju, kot kondominij, da bi tako preprečili tretjim državam ribolov in druge svobode odprtega morja v tem ozkem koridorju. O razmejitvi po vzoru Drnovšek-Račan menda razmišljajo tudi tuji arbitri, ampak vse kaže, da politične volje za zunajarbitražni dogovor ni, razen če bi se politika v Zagrebu upognila pod grožnjo veta za vstop v schengensko območje."

Slovenski predsednik države se je oglašil ob šesti obletnici trakoščanskih objemov. Kaj pravite na njegov nastop?

"Arbitražni sporazum je pravzaprav, kakršenkoli že je, otrok predsednika Pahorja, ki v tej funkciji, na svojem položaju, zagotovo lahko odigra veliko vlogo. Ampak pokazati bo moral več prepričljive odločnosti kot v funkciji predsednika vlade, ko je sicer na začetku pohvalno zagrozil, da Hrvaška ne bo postala članica EU, če ne bo rešila mejnega vprašanja, potem pa se je uklonil tujim pritiskom. Zdaj bi moral jasno in glasno povedati, da bo Hrvaška morala spoštovati arbitražno

odločitev, ali pa se v tem času kako drugače dogovoriti s Slovenijo, kar sporazum o arbitraži kot možnost tudi omenja, ali pač ne bo smela na schengensko območje. Mislim, da je čas trepljanja in objemanja pred televizijskimi kamerami mimo, na to kaže tudi zelo zajedljiva izjava nekdanje hrvaške premierke Kosorjeve ob šesti obletnici."

Kako pa ocenjujete odločitev Slovenije, da ob obletnici Nevihste ni šla na parado v Zagreb?

"Kot dobro. Podpiral sem jo že, preden je izbruhnila prisluškovalna afere, kajti če smo imeli tak odnos do Moskve in če navsezadnje takšna udeležba koga moti, ob tem ko ima tudi sicer operacija veliko vprašajev, ni nobene potrebe, da sodelujemo pri takšnih podpihovalskih manifestacijah, ki ne nazadnje ogromno stanejo, zato niso etične do lastnega ljudstva. Koliko ljudi na Hrvaškem strada in slabo živi, potem pa si politika dovoli milijonske zneske za razkazovanje svojih mišic. To je silno nespodoben narcisizem." •

"Preudarnost" se nam je vrnila kot bumerang in treščila našo politiko v pregovorno sklonjene glave

Včasih imam res občutek, da je vse skupaj ena velika zarota, ki jo predvsem kujejo velike korporacije, multinacionalke, torej denar, ki je sveta vladar

Zdelo se mi je pretirano ponižno, da je Slovenija za svojega arbitra imenovala tujca, pa četudi bi bil predsednik celotnega planeta

Page: 3

Reach: 40000

Country: SLOVENIA

Size: 2771 cm2

6 / 7

Page: 3

Reach: 40000

Country: SLOVENIA

Size: 2771 cm2

7 / 7

